

vsakega „mehanizma“. (Zgolj *mehanični* pojavi kot taki niso ne „uspešni“, ne „neuspešni“!)

Sledeča Bergsonova kritika zadene torej pač Spencerja in Kanta, ki izvajata komiko iz duševnega napora, oziroma napetega pričakovanja, ki se spremeni naenkrat v prazen nič, nikakor pa ne tangira našega pojmovanja smešnosti. Seveda imamo celo vrsto komičnih prizorov, ki pomenijo neprestano kopičenje vedno večjih učinkov (semkaj spada n. pr. Bergsonov primer: obisk — policija), *toda ti vedno večji učinki označujejo le vedno manjšo uspešnost doličnih stremljenj* (obiskovavec *hoče* sporočiti n. pr. važno novico, uspeh: trči na damo; dama se *hoče* umakniti, uspeh: razlije čaj na starca; starec se *hoče* umakniti, uspeh: razbije šipo in spravi policijo na noge itd.). V kolikor pa Bergson trdi, da mnogo brezuspešnih naporov ne zbuja nikakega smeha, je reči: ne gre za to, ali se nam zazdi vsak brezuspešen napor komičen, temveč le za to, ali se vsak pojav, ki se mu smejemo pod vidikom komike, izkaže v svojem zadnjem bistvu kot neko gori podrobneje določeno neuspešno stremljenje. Le v tem smislu se da interpretirati komika vseh primerov, ki jih je Bergson navedel v svojem spisu, nasprotnega primera ne bo našel oni, ki sledi le izkušnji in glasu samoopazovanja. (Konec prih.)

FRANJO ROŠ:

NOVEMBER NA VASI.

V molku in hladu čepijo za grapavo cesto hiše.
Izza črnih debel-krivulj, venečih trav,
golih brajd strmijo okenca. Mirno riše
pozno solnce na stene lise utrujenih barv.

Tam za hišami goli stoje visoki topoli
v vrsti ob cesti, mrki stražniki mrtve vasi,
preko koč in polj strmijo vsenaokoli,
da bi zagledali novo mladost, ki je davno še ni.

Ali je to pesem? Ali gre o tem
kaka beseda; ali gre kaka misel na
Peto, 24